

Nâng cao chất lượng dạy học các môn Lý luận chính trị ở các trường cao đẳng khu vực miền núi phía Bắc

Trần Thùy Linh*

*Trường Cao đẳng Lào Cai

Received: 03/07/2024; Accepted: 8/7/2024; Published: 12/7/2024

Abstract: Studying political theory is a necessary task, playing an important role in developing human theoretical thinking. Studying political theory is not only a task, but also an obligation and a measure to improve the capacity, ethics, and qualities of cadres in general and students in particular. The article presents the topic of Improving the quality of teaching political theory subjects at colleges in the Northern mountainous region

Keyword: Solutions, Political theory, improve learning effectiveness

1. Đặt vấn đề

Giáo dục lý luận chính trị (LLCT) là một nhiệm vụ trọng yếu trong công tác tư tưởng của Đảng nhằm bồi dưỡng về lý luận chính trị, truyền đạt các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, pháp luật của Nhà nước; bồi dưỡng kiến thức và nghiệp vụ công tác xây dựng Đảng, xây dựng và quản lý Nhà nước cho cán bộ, đảng viên nói chung, cho học sinh, sinh viên nói riêng... góp phần nâng cao năng lực lãnh đạo, bản lĩnh chính trị và phẩm chất đạo đức cách mạng để sinh viên tốt nghiệp đáp ứng với yêu cầu mới, hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Để hình thành những phẩm chất như vậy, công tác giáo dục chính trị tư tưởng thông qua việc giảng dạy các môn LLCT tại các trường đại học, cao đẳng có vai trò rất quan trọng trong bối cảnh hiện nay.

Trong những năm qua, việc đổi mới hoạt động giảng dạy các môn LLCT ở các trường đại học, cao đẳng đã được triển khai thường xuyên như đổi mới về phương pháp dạy học (PPDH), nâng cao chất lượng giáo dục, phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo, khả năng vận dụng kiến thức vào giải quyết những vấn đề thực tiễn của SV... Tuy nhiên, cũng còn những tồn tại, hạn chế nhất định trong công tác này cần được khắc phục, trong đó, có việc nâng cao hiệu quả học tập của SV đối với các môn LLCT. Trước yêu cầu đó, việc nghiên cứu, phân tích thực trạng và đề xuất những giải pháp nhằm nâng cao chất lượng dạy học (CLDH) các môn LLCT tại các trường cao đẳng khu vực miền núi phía Bắc là vấn đề rất cần thiết, có ý nghĩa cả về lý luận và thực tiễn.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Tầm quan trọng của học tập của các môn LLCT đối với SV cao đẳng

SV là nguồn tạo dựng đội ngũ trí thức của xã hội, là chủ nhân tương lai của đất nước. Vì vậy, cần quan

tâm đào tạo, bồi dưỡng họ trở thành những trí thức, những công dân tiêu biểu cho thế hệ con người Việt Nam. Chính vì vậy, trong các nội dung giáo dục, đào tạo, bồi dưỡng cho SV cần thiết phải tăng cường giáo dục về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng thông qua việc học tập các môn LLCT có ý nghĩa rất quan trọng:

- Giáo dục LLCT góp phần hình thành thế giới quan khoa học, nhân sinh quan cộng sản và phương pháp luận biện chứng cho SV. Giáo dục LLCT không chỉ giúp học viên có cái nhìn khách quan, khoa học về thế giới, xã hội, con người vốn rất phức tạp, đa dạng và luôn vận động, biến đổi mà trên cơ sở đó giúp SV nhìn nhận đúng đắn để định hướng hoạt động trong cuộc sống, trong công việc.

- Tri thức LLCT góp phần phát triển con người toàn diện

Cùng với việc học tập kiến thức chuyên môn, SV phải được trang bị hệ thống tri thức LLCT. Bởi tri thức LLCT là kim chỉ nam chỉ để rèn luyện phẩm chất chính trị, đạo đức lối sống; hướng các em đến hành động thực tiễn mang tính nhân văn, tiến bộ, khoa học; bồi dưỡng cho SV lòng yêu nước; có tinh thần kiên định, vững vàng, không hoang mang, dao động trước những biến động phức tạp của tình hình thế giới và thực tiễn đất nước.

- Giáo dục LLCT giúp SV có lập trường tư tưởng kiên định, bản lĩnh chính trị vững vàng, góp phần tích cực vào cuộc đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch.

- Giáo dục LLCT góp phần nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp đổi mới và hội nhập quốc tế của nước ta.

Học tập và nắm bắt nội dung các môn LLCT giúp SV có trình độ và năng lực tư duy lý luận khoa học; có

quan điểm đúng đắn, lập trường cách mạng vững chắc và phương pháp luận khoa học, là điều kiện để SV chủ động, tự tin vươn lên làm chủ khoa học và công nghệ tiên tiến.

SV là những người đang trong quá trình phát triển về trí tuệ và nhân cách. SV có sự mạnh dạn, dám nghĩ, dám làm, dám ước mơ. Tuy nhiên, SV cũng có cả tính bông bột, thậm chí liều lĩnh, mạo hiểm, chưa đủ kinh nghiệm để có cách thể suy xét, đánh giá các vấn đề một cách toàn diện, sâu sắc. Do đó, DH các môn LLCT, giúp SV định hướng, nhận thức rõ về hệ tư tưởng XHCN; có niềm tin vững chắc vào sự lãnh đạo của Đảng đối với sự nghiệp đổi mới đất nước và hội nhập quốc tế.

2.2. Thực trạng DH các môn LLCT cho SV ở các trường cao đẳng khu vực miền núi phía Bắc

2.2.1. Thực trạng học tập các môn LLCT của SV tại Trường

- Các môn LLCT mang tính khái quát hóa, trừu tượng cao, khó tiếp thu, trong quá trình học. Khi nói đến các môn LLCT, khá nhiều SV bày tỏ thái độ thờ ơ, ít quan tâm đến việc học các môn LLCT. Hiện nay, vẫn còn tình trạng giảng viên thuyết giảng một chiều, chiếu - chép. Điều này, khiến giờ học trôi qua trong sự nhàm chán, đơn điệu bởi những kiến thức hàn lâm; bài học thiếu sinh động, chưa tạo được cảm hứng trong giờ học cho SV.

- Nhận thức của SV về vị trí, vai trò và ý nghĩa thực tiễn của việc học tập các môn LLCT. SV trong trường nhìn chung có thái độ học tập đúng đắn, tích cực đối với các môn LLCT. Tuy nhiên, còn một bộ phận không nhỏ SV, chưa nhận thức được vị trí, vai trò và ý nghĩa thực tiễn của các môn LLCT; thậm chí có những SV còn cho rằng các môn LLCT chỉ là môn phụ, điều kiện, không cần thiết, không có tác dụng thực sự đối với người học.

- Cơ sở vật chất (CSVC) và sĩ số lớp học các môn LLCT. Trong những năm qua, Các Trường cao đẳng đã quan tâm đến việc sửa chữa, xây dựng CSVC, mua sắm trang thiết bị DH. Tuy nhiên, trang thiết bị của không ít phòng học chưa đáp ứng được yêu cầu của DH. Đồng thời, sĩ số SV các lớp học môn LLCT thường là khá đông, điều này ảnh hưởng đến chất lượng học tập của SV và còn làm hạn chế GV sử dụng các PPDH mới, tích cực.

- Kiểm tra và thi kết thúc học phần. Hiện nay, các trường cao đẳng thực hiện đánh giá điểm học phần. Điểm quá trình do giảng viên quyết định bằng các hình thức như: điểm danh, cộng điểm xung phong phát biểu xây dựng bài, thuyết trình theo nhóm,..... Thi kết thúc học phần bằng hình thức thi tự luận, đề

mở. Với cách kiểm tra và thi hiện nay, bên cạnh những kết quả đạt được, cần phải đổi mới để tạo động lực học tập cho SV.

2.2.2. Nguyên nhân của thực trạng một số SV Trường cao đẳng ít hoặc không có hứng thú học tập các môn LLCT.

Nhìn chung, thực trạng một số SV tại các Trường cao đẳng ít, hoặc không có hứng thú học tập các môn LLCT là do những nguyên nhân cơ bản sau:

- Các môn LLCT mang tính khái quát, trừu tượng cao, SV chưa từng trải qua thực tiễn nhiều nên gặp khó khăn trong vấn đề lĩnh hội, tiếp thu. Bên cạnh đó, mức độ cuốn hút của bài giảng chưa cao; ít liên hệ thực tiễn; chưa cập nhật thông tin thời sự thường xuyên; chưa khai thác tốt công nghệ để tăng mức độ sinh động của bài giảng;

- Tư tưởng học lệch vẫn còn tồn tại trong một số SV; những SV này nghĩ rằng học đại học chỉ cần tập trung học những môn chuyên ngành là đủ.

- Một số trường thiên về nghiên cứu - ứng dụng; chủ yếu là đào tạo các ngành kỹ thuật nên một bộ phận SV khá “dị ứng” với việc học các môn KHCH, nhất là các môn LLCT.

- Cơ sở vật chất của nhiều Trường cao đẳng còn những hạn chế nhất định, vấn đề chất lượng phòng học chưa được quan tâm đúng mực, chưa khắc phục những bất cập ở phòng học một cách kịp thời, việc ghép lớp vẫn diễn ra ở các môn chung như LLCT, điều này ảnh hưởng không nhỏ đến điều kiện, hứng thú, hiệu quả học tập của SV.

- Một số GV LLCT chưa đổi mới PPDH theo hướng tích cực hóa người học

2.3. Một số biện pháp nâng cao CLDH các môn LLCT ở các trường cao đẳng khu vực miền núi phía Bắc

Trên cơ sở chủ trương của Đảng về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục; tham chiếu việc giảng dạy các môn LLCT của một số trường đại học, cao đẳng và từ thực trạng học tập các môn LLCT của SV tại trường cao đẳng trên địa bàn, để nâng cao CLDH các môn LLCT, tác giả đề xuất một số biện pháp sau:

Đẩy mạnh giáo dục định hướng, làm cho SV thay đổi nhận thức, thấy rõ vị trí, vai trò và ý nghĩa của DH các môn LLCT

Biện pháp này rất quan trọng và cần thiết. Vì nếu SV có nhận thức đúng thì sẽ có hành động đúng đắn. Vì vậy việc thay đổi nhận thức của SV, để SV thấy rõ được vị trí, vai trò và ý nghĩa của việc học tập các môn LLCT trong chương trình đào tạo là rất cần thiết, từ đó SV mới có thái độ tích cực đối với việc học tập các môn này, mới khao khát tri thức, chủ động tìm tòi,

ngiên cứu để mở rộng kiến thức, tích cực vận dụng kiến thức vào giải quyết những vấn đề liên quan trong thực tiễn cuộc sống; cảm nhận được cái hay, sự thú vị, thiết thực của kiến thức môn học và tầm quan trọng của các môn học LLCT trong chương trình đào tạo đại học. Vì vậy, ngay từ buổi học đầu tiên của môn học, giảng viên nên coi trọng và dành một khoảng thời gian để phổ biến, giáo dục, định hướng giúp SV nhận thức rõ vị trí, vai trò và ý nghĩa học tập các môn LLCT.

2.3.2. *Đổi mới PPDH theo hướng phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của SV*

Biện pháp này là cốt lõi để nâng cao CLDH. Yêu cầu đổi mới PPDH theo hướng phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của SV: Yêu cầu trước hết đối với một giảng viên LLCT là phải thực sự tâm huyết với nghề, có phong kiến thức sâu rộng. Tuy nhiên, để có một bài giảng hay, giảng viên không chỉ dừng lại ở yêu cầu giỏi về trình độ chuyên môn mà cần đòi hỏi phương pháp phải phù hợp, cuốn hút, tạo được sự hào hứng cho SV. Để nâng cao hiệu quả học tập các môn LLCT, cần sử dụng linh hoạt các phương pháp như: thuyết trình có sự đổi mới, tích hợp công nghệ, phần mềm vào việc thiết kế trò chơi, vấn đáp, nêu vấn đề gợi mở, tạo tình huống... để SV cùng tham gia, thảo luận nhóm, thuyết trình,...

2.3.3. *Đa dạng hóa hình thức dạy học các môn LLCT*

Biện pháp này nhằm tạo ra không gian học tập phong phú, hấp dẫn, giảm sự nhàm chán, sự khô khan của kiến thức, tạo ra hứng thú học tập cho SV, giảng viên có thể thực hiện đa dạng hóa hình thức khi dạy các môn LLCT như: dạy học trực tuyến, tổ chức tham quan học thực tế, tổ chức các cuộc thi, thuyết trình nhóm, chiếu phim tư liệu... Bên cạnh việc tổ chức tham quan những địa chỉ đỏ, gắn liền với nội dung bài học như: Di tích lịch sử Dinh Độc Lập, Bảo tàng Chứng tích chiến tranh, Bảo tàng Hồ Chí Minh, Di tích lịch sử Địa đạo Củ Chi... Thông qua buổi tham quan học thực tế sẽ tạo ra một không gian học tập thoải mái, thú vị và ý nghĩa đối với SV.

2.3.4. *Đầu tư nâng cấp và sử dụng hiệu quả CSVC, thiết bị dạy học ở những phòng học lớp học.*

Có thể nói, CLDH quyết định sự phát triển bền vững của bất cứ cơ sở giáo dục nào. Trong đó, bên cạnh chương trình đào tạo, lộ trình học tập, đội ngũ giảng viên thì CSVC cũng đóng vai trò là một trong những yếu tố ảnh hưởng trực tiếp đến CLDH của các trường. Vì vậy, PPDH phải gắn liền với việc đổi mới, khắc phục những hạn chế về CSVC, phương tiện DH và tổ chức, sắp xếp lớp học. Sĩ số lớp học, đối với lớp học các môn LLCT nên giảm sĩ số xuống, hạn chế tình trạng dồn lớp, ghép lớp, ghép hai, ba, hoặc nhiều lớp

chuyên ngành lại thành một lớp học các môn LLCT.

2.2.5. *Đổi mới cách thức kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của SV*

Biện pháp này rất quan trọng và không thể thiếu. Vì kiểm tra, đánh giá là khâu then chốt của quá trình dạy học. Đổi mới cách thức kiểm tra, đánh giá là một yêu cầu tất yếu khách quan gắn liền với việc đổi mới phương pháp dạy học. Xuất phát từ thực trạng công tác kiểm tra, đánh giá kết quả học tập các môn LLCT của SV Trường trong thời gian qua, từ việc đổi mới phương pháp giảng dạy, chúng tôi đề xuất một số giải pháp nhằm đổi mới cách thức kiểm tra, đánh giá theo hướng tăng cường phát huy tính sáng tạo, khả năng nhận định, liên hệ, vận dụng kiến thức đã học vào giải quyết những vấn đề của thực tiễn và đời sống của SV. Điểm quá trình học có thể tăng từ 30% lên 40-50%; điểm quá trình bao gồm điểm chuyên cần thông qua điểm danh và cột điểm trung bình chung của điểm bài tập sau mỗi bài học, hoặc điểm bài thu hoạch buổi tham quan thực tế, hoặc lấy điểm thuyết trình theo nhóm, hoặc bài tiểu luận cá nhân....

3. Kết luận

Hoạt động DH các môn LLCT có vai trò vô cùng quan trọng đối với việc đào tạo, phát triển toàn diện cho SV tại các trường đại học, cao đẳng của nước ta trong bối cảnh hiện nay. Thời gian qua, hoạt động này đã được sự quan tâm và thực hiện tại các trường Trường cao đẳng khu vực miền núi phía Bắc. Từ đó đã đem lại những kết quả tích cực, đóng góp vào chất lượng đào tạo của các trường. Tuy nhiên, hoạt động dạy học các môn LLCT tại các trường cao đẳng hiện nay còn gặp không ít những khó khăn, hạn chế; qua nghiên cứu và thực tiễn giảng dạy, tác giả đề xuất 5 biện pháp nhằm góp phần nâng cao chất lượng dạy học các môn LLCT cho SV, đồng thời nâng cao hơn nữa chất lượng đào tạo SV tại Trường cao đẳng khu vực miền núi phía Bắc đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục nghề nghiệp.

Tài liệu tham khảo

1. Lê Hữu Ái (2000), *Giải pháp nâng cao chất lượng giảng dạy các môn Mác – Lênin ở các trường đại học*, Tạp chí Nghiên cứu lý luận. Hà Nội
2. Chính phủ (2005), *Nghị quyết số 14/2005/NQ-CP ngày 02 tháng 1 năm 2005 của Chính phủ về “Đổi mới cơ bản và toàn diện giáo dục đại học Việt Nam giai đoạn 2006 - 2020”*. Hà Nội
3. Đảng Cộng sản Việt Nam (2013), *Nghị quyết số 29 – NQ/TW, ngày 04 tháng 11 năm 2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo*. Hà Nội.
4. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 5, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.